

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie nr 3398 poseł Marty Stożek z 22 kwietnia 2026 roku w sprawie finansowania i aktualnego stanu nauczania języka jidysz w polskim systemie oświaty, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień w zakresie pytań 1 oraz 3, które znajdują się w zakresie kompetencji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W maju 2024 r. został utworzony Instytut Różnorodności Językowej Rzeczypospolitej, którego celem jest między innymi wzmacnianie języka i tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, języka regionalnego, odmian języka polskiego, polskiego języka migowego, języka migrantów, w tym języka i kultury jidysz. Zakres działania Instytutu nie obejmuje systemowych działań mających na celu np. nauczanie języka jidysz w szkołach, kształcenie nauczycieli tego języka, uwzględnienie tej problematyki w podstawie programowej, monitoring liczby osób uczących się tego języka itd.

Na zlecenie Instytutu w 2025 r. został opracowany raport badawczy pn. „Różnorodność językowa w Rzeczypospolitej Polskiej”, w ramach którego przeanalizowano mechanizmy wsparcia różnych odmian językowych używanych na terenie Polski w latach 2015-2025, w tym także wsparcie ze środków MKiDN i jednostek podległych. Suma środków – wyliczonych w dokumencie przeznaczonych na wsparcie języka jidysz w latach 2015-2025 wyniosła ponad 2,8 mln zł. Pozwalam sobie przekazać ww. raport w celu zapoznania się ze szczegółowymi wyliczeniami zespołu badawczego.

W ramach programu dotacyjnego Instytutu pn. „Różnorodność Językowa” w 2026 r. udzielono wsparcia dla przedsięwzięć związanych z językiem i kulturą jidysz w wysokości 95 300 zł. Instytut opracował także cykl webinarów na temat różnorodności językowej (przedsięwzięcie jest organizowane z Mazowieckim Samorządowym Centrum Kształcenia Nauczycieli w Warszawie). Projekt ma wspierać model edukacji, który związany jest z uczestnictwem dzieci, młodzieży i nauczycieli w szeroko pojmowanym świecie kultury. Tematyką webinarów są języki i odmiany językowe w kontekście związanej z nimi kultury i sztuki społeczności oraz regionu, w którym są używane. W maju br. zaplanowano webinarium poświęcone językowi jidysz.

Warta odnotowania jest także publikacja wydana przez Instytut wspólnie z wydawnictwem Dwie Siostry pn. „Gwaro. O różnorodności językowej w Polsce” autorstwa Martyny Skibińskiej. Książka ma charakter popularnonaukowy i skierowana jest do dzieci w wieku 8+. We wstępie zawarte są rozważania na temat roli języka w komunikacji i w kulturze oraz omówione jest pojęcie różnorodności językowej. Treść zasadnicza książki to omówienie wybranych języków i gwar funkcjonujących aktualnie w Polsce. Opisane są języki: białoruski, czeski, hebrajski i jidysz, karaïmski, kaszubski, litewski, łemkowski, niemiecki, ormiański,

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2472820.10937776.10380493

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

romski, słowacki, śląski, tatarski, ukraiński, wietnamski, wilamowski oraz polski język migowy, a także gwary: krakowska, kurpiowska, podhalańska, Podlasia, poznańska, przemyska, świętokrzyska i warszawska. Książka jest też podstawą warsztatów prowadzonych przez IRJR skierowanych do bibliotekarzy i bibliotekarek w wybranych bibliotekach wojewódzkich w Polsce. W ramach zajęć przygotowywane są wspólnie scenariusze lekcji bibliotecznej poświęconej różnorodności językowej Polski, w tym również języka jidysz.

Instytut w 2026 r. organizuje przegląd teatralny pn. „Własnym głosem”. Przegląd ma zwrócić uwagę na nowe, ważne zjawisko tworzenia teatru w językach społeczności mniejszościowych i ma stać się impulsem oraz zachętą do powstawania nowych spektakli w tych językach. W programie znajdują się spektakle: „Spowiedź w drewnie” w gwarze świętokrzyskiej Teatru Lalki i Aktora „Kubuś” z Kielc, monodram „Mianujom mie Hanka” w języku śląskim w wykonaniu Teatru Korez z Katowic, a także spektakl „Pieśń o zamordowanym żydowskim narodzie” warszawskiego Teatru Żydowskiego w jidysz.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/